

Västnyländska läkarföreningen Venylen in memoriam

Västra Nylands Läkarförening, populärt kallad Venylen, upplöstes den 10 november 2022 genom enhälligt beslut.

Föreningen bildades lördagen den 9 december 1933 av 16 västnyländska läkare. Dåförtiden räknades Kyrkslätt, Grankulla och Esbo till Västra Nyland, men på grund av byråkratiska komplikationer dröjde det ända till den 18 juni 1935 tills föreningen kunde tillfoga ”rf” efter sitt namn. Den 18 juni 1935 brukar därför anges som föreningens födelsedatum.

Bland dem som var närvarande när Venylen bildades märks Teddy Biaudet, kommunalläkare i Kyrkslätt, Erik Schauman, överläkare vid Mjölballstad sanatorium, Einar Runeberg, stadsläkare i Ekenäs, och Allan Phayllos Heikel, läkare vid Esbo kommunala sjukhus. Bland färgstarka medlemmar kan här nämnas Harald Blomquist, kommunalläkare och militäröverläkare vid Nylands brigad.

Västra Nylands Läkarförenings verksamhetsområde var vidsträckt, inte enbart i geografisk mening. Läkarkårens fortbildning var ännu i sin linda

och de praktiskt verksamma läkarnas kunskapsbehov var en angelägenhet för de lokala läkarföreningarna. Likaså hörde centrala löneförhandlingar framtiden till. Det stod kommunerna fritt att bestämma lönenivån för de kommunalt anställda läkarna.

I Västra Nyland fanns på den tiden två stora sjukhus, dels Mjölballstad sanatorium, senare Mjölbolsta sjukhus, dels Distriktssinnessjukhuset i Ekenäs, sedermera Centralsinnessjukhuset i Ekenäs och slutligen Ekåsens sjukhus. Ett kommunalt sjukhus tillkom i Ekenäs 1944, men det vi idag förstår med Raseborgs sjukhus tillkom först 1952 som en kommunal sammanslutning. Kommunalläkare eller fabriksläkare skötte dessutom om lokala sjukstugor i Fiskars, Ingå och Hangö. Läkartätheten var liten, men ökade gradvis efter kriget.

Ända till slutet av 1980-talet var Västra Nyland ett område med tre aktiva sjukhus och många läkare, men på 1990-talet började den stora nedtrappningen. Föreningens dåvarande ordförande, Pähr-Einar Hellström, sade i sitt välkomsttal på Venylens 50-års-

jubileum 1985: ”Jag vågar påstå att västnylänningarna idag har tillgång till mycket goda, för att inte säga enastående undersöknings- och vårdmöjligheter”. Den stora nedtrappningen började med stängningen av Mjölbolsta sjukhus 1996. Det var bara början för några år senare, i början på 2000-talet, försvann Ekåsens sjukhus. Nedtrappningen av Raseborgs sjukhus började med att förlossningarna drogs in 2010, och nu försvinner de sista resterna så att bara dialys och specialmottagningar blir kvar.

Rekryteringsunderlaget för föreningen krympte dramatiskt genom att allt flera läkare bodde i huvudstadsregionen och pendlade till jobbet. Unga läkare har inte velat ta ansvar för föreningen och viljan att ta ansvar i fritidsföreningar minskar överlag. Intressebevakningen sker nu centralt och Läkarförbundets nästan helt och hållet finskspråkiga lokalavdelning står för aktiviteterna. Venylen var en svenskspråkig kamratförening som erbjöd informell samvaro i glada vänners lag och dessutom ända till slutet ordnade 2–3 möten per år med aktuella medicinska föredrag i Ekenäs, Hangö och Karis.

Karl v. Smitten
f.d. ordförande

Erik Hagman
f.d. ordförande